

Fijne school nabij thuis

Onderzoek naar de knelpunten met betrekking tot het aannamebeleid, leerlingprognoses en schoolspreiding, en de beleving van de ouders hierbij, in opdracht van de gemeente Soest en het Platform Onderwijs Soest en Soesterberg (POSS).

Laren,
versie 1, oktober 2022
versie 2, mei 2023

Jacqueline Sweerts
Cindy van Raalten
Jessica Laagwater

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Aanleiding	4
3.	Samenvatting	5
4.	Methode	7
4.1.	Stakeholdersanalyse	7
4.2.	Participanten en meetinstrumenten	7
4.3.	Procedure en analyse	8
4.4.	Betrouwbaarheid en validiteit	9
5.	Resultaten	11
5.1.	Leerlingaantallen	11
5.2.	Spreiding	12
5.3.	Zij-instromende leerlingen	15
5.4.	Aannamebeleid	16
5.5.	Integraal huisvestingsplan	18
6.	Conclusie	19
7.	Aanbevelingen	22
8.	Slot	23
9.	Bronnen	24

1. Inleiding

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) vindt dat de leerlingen op een basisschool zoveel mogelijk een afspiegeling moeten zijn van de mensen uit de buurt waar de scholen gevestigd zijn. Dat bevordert dat de buurtbewoners elkaar leren kennen en met elkaar omgaan. Ook leren kinderen van verschillende achtergronden elkaar kennen waarmee sociale segregatie wordt bestreden. De gemeente Soest vindt het belangrijk dat er voor elk kind een fijne school is in zijn of haar buurt en formuleert de ambitie om dit goed te organiseren.

2. Aanleiding

In september 2021 sloot de Prins Willem Alexanderschool (PWA) in de wijk 't Hart in Soest. Ouders gaven aan het idee te hebben dat ze daarna geen keuze hadden voor een fijne school nabij huis. Bij het kiezen van een andere school bleken veel scholen geen plek te hebben. Zij uitten hun bezorgdheid bij de gemeente. Daarnaast is het de wens vanuit de gemeente en besturen om voor alle leerlingen onderwijs nabij thuis te bieden binnen de gemeente Soest.

Bovenstaande situatie heeft geleid tot het uitvragen van dit onderzoek, dat is uitgevoerd door onderwijsadviesbureau InterZin. De volgende thema's hebben centraal gestaan tijdens dit onderzoek: Leerlingaantallen en prognoses, spreiding en het aannamebeleid van de verschillende scholen, met verschillende denominaties en concepten in Soest. In dit onderzoek is extra oog geweest voor het perspectief van de ouders hierop en de knelpunten die zij ervaren. De gemeente Soest vraagt zich af hoe het komt dat de ouders knelpunten ervaren terwijl er naar hun beleving voldoende capaciteit is in Soest.

Deze thema's komen ook aan bod in het Integraal huisvestingsplan (IHP). Een plan dat is opgesteld door de gemeente Soest en waarin de gezamenlijke schoolambities geformuleerd zijn. Eind 2020 is met instemming van de meerderheid van de raad het IHP 2020 – 2035 vastgesteld. De belangrijkste pijler onder dit IHP is: 'een gezamenlijk gedragen visie om de komende jaren op een integrale manier invulling te geven aan onderwijshuisvesting in Soest en Soesterberg'. De gemeente Soest en de schoolbesturen voor basisonderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal (voortgezet) onderwijs hebben met elkaar deze visie en ambitie bepaald. De conclusies en aanbevelingen uit dit onderzoek kunnen leiden tot aanscherping van het IHP en bijdragen aan de diepgang van het gesprek hierover. Daarnaast levert dit rapport een completer beeld op van de situatie rondom spreiding en aanmeldprocedures van scholen omdat nog niet eerder het perspectief van de ouders zo nadrukkelijk meegenomen is.

Dit onderzoeksrapport van InterZin begint met een samenvatting gevolgd door een beschrijving van de onderzoeksvragen en methodes en er wordt afgesloten met de conclusies en aanbevelingen rondom bovengenoemde thema's. De onderliggende data zullen de aankomende vijf jaar beschikbaar blijven bij InterZin.

3. Samenvatting

Sluiten onderwijsvraag en onderwijsaanbod op elkaar aan in de gemeente Soest? Worden er knelpunten ervaren door ouders bij hun schoolkeuze?

Er zijn voldoende scholen voor alle kinderen met voldoende keuzevrijheid als het gaat over denominatie en onderwijsconcept, maar deze scholen zijn niet goed verspreid over de gemeente. Zo zijn er aan de noordkant van Soest te weinig scholen in verhouding tot het aantal kinderen. Hierdoor sluiten huidige vraag en aanbod niet goed op elkaar aan en kan een groot deel van deze kinderen, vanuit de beleving van ouders, niet zelfstandig naar school fietsen. In de wijk Soesterberg sluiten vraag en aanbod juist wel goed op elkaar aan. Ouders ervaren geen problemen en de scholen hebben geen over- of ondercapaciteit. Voor de toekomst is dit echter geen garantie gezien de groei van deze wijk.

In het IHP wordt de optie genoemd om te onderzoeken of het wenselijk is dat twee scholen verhuizen richting de Boerenstreek. Onze aanbeveling is om dit onderzoek daadwerkelijk op te starten en de aanbevelingen uit dat onderzoek planmatig uit te gaan voeren.

Op welke wijze is aanmelding en aanname op de scholen vormgegeven?

Er is een grote diversiteit aan aanmeldprocedures binnen de scholen van de gemeente Soest. Ook binnen de besturen. De wet- en regelgeving geeft aan dat scholen kinderen mogen inschrijven vanaf 3 jaar. Een deel van de scholen houdt zich hier niet aan. Er zijn geen POSS-brede afspraken in de gemeente Soest en dit leidt tot frustratie op schoolniveau en bij ouders. De onduidelijkheid leidt ook tot extra werk en kansenongelijkheid.

Ga met elkaar in gesprek om te komen tot één aanmeldprocedure voor de gemeente Soest en zorg voor een eenduidige communicatie richting ouders. Dit kan bijvoorbeeld ook via de site van de gemeente Soest.

In hoeverre kloppen de leerlingprognoses en welke consequenties hebben deze voor de beleidskeuzes?

De meest recente leerlingprognoses laten een leerlingstijging zien in plaats van een leerlingdaling. Dit heeft effect op de keuzes die gemaakt zijn in het IHP.

Bepaal opnieuw met elkaar (gemeente, bestuur en schoolleiders) hoe groot de consequenties zijn van deze stijging en welke concrete afspraken jullie hierover maken.

Hoe wordt de samenwerking tussen de besturen en de scholen in de gemeente met betrekking tot onderwijsvraag en onderwijsaanbod ervaren?

De gezamenlijk gevoelde verantwoordelijkheid om een passende plek te vinden voor ieder kind, zoals beschreven in de missie van POSS, is in ontwikkeling en heeft een verdiepingsslag nodig op het niveau van bestuurders en schoolleiders.

Een passende plek voor ieder kind is niet alleen de verantwoordelijkheid van de gemeente maar ook schoolbesturen en schoolleiders zouden eigenaar van dit proces moeten worden. Organiseer ontmoetingen tussen bovenstaande betrokkenen zodat zij elkaars inzichten en belangen kunnen delen en er een samenwerking tot stand kan komen.

4. Methode

4.1. Stakeholdersanalyse

In dit onderzoek worden diverse stakeholders betrokken, te weten: de gemeente Soest, de PO-besturen met hun scholen, twee kinderopvangpartners en het samenwerkingsverband de Eem. Al deze partners zijn betrokken waar het gaat om aannamebeleid, wachtlijsten en spreiding. De Gemeente Soest en de gezamenlijke schoolbesturen voor PO zijn samen verantwoordelijk voor een evenwichtig beleid zodat alle ouders een school nabij thuis hebben en er keuzevrijheid van onderwijs blijft. Daarnaast hebben we voor dit onderzoek een klankbordgroep gevormd bestaande uit ouders vanuit alle PO-besturen in Soest.

De schoolbesturen vormden in het verleden het Kernconvent Soest-Soesterberg met veel scholen. Het Kernconvent bevatte onvoldoende een cultuur waarin er echt werd samengewerkt met vertrouwen zonder concurrerende houding. De transfer naar constructieve samenwerking waarbij er een solidariteitsgedachte is van "samen zijn wij verantwoordelijk voor goed onderwijs voor ieder kind" is onlangs gemaakt. Het Kernconvent heet nu: Platform Onderwijs Soest-Soesterberg (POSS). De missie van POSS is: *"Wij nemen de regie om voor ieder kind in de gemeente Soest van 2-18 jaar de mogelijkheid te realiseren om onderwijs te volgen dat past bij de ontwikkeling van het kind"*.

4.2. Participanten en meetinstrumenten

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen hebben we een kwalitatief en kwantitatief onderzoek verricht.

Het kwalitatief onderzoek bevatte de volgende onderdelen:

- Interviews:
 - Klankbordgroep (semi-gestructureerd)
 - Individuele gesprekken (semi-gestructureerd) met alle bestuurders (5), verschillende schoolleiders (8), wethouder Onderwijs, directeuren kinderopvang (2), beleidsadviseur SWV De Eem
- Vragenlijsten (digitaal en gestructureerd). Afname bij ouders kinderen 0-4, ouders kinderen 4-8, alle schoolleiders, alle bestuurders
- Literatuuronderzoek

Het kwantitatief onderzoek bevatte de volgende onderdelen:

- Documentenonderzoek: IHP 2021-2035, *Rapport prognoses basisscholen Gemeente Soest 2021* Postmus Advies, *Rapport prognoses basisscholen Gemeente Soest 2023* Postmus Advies, schoolgidsen en websites van alle scholen in Soest, opname gemeenteraadsvergadering dd 29-04-2021: 1.57.30 uur tot 2.18.00 uur, www.scholenopdekaart.nl
- *Naar school in de wijk, een rapport vanuit ouderperspectief over de scheve verdeling tussen de vraag naar en de beschikbaarheid van basisonderwijs voor kinderen in Soest Noord* dd mei 2021

- Vragenlijsten (digitaal en gestructureerd). Afnahme bij ouders kinderen 0 t/m 3, ouders kinderen 4 t/m 7, alle schoolleiders, alle bestuurders

4.3. Procedure en analyse

In februari 2022 is de gemeente Soest in samenwerking met InterZin begonnen met het procesontwerp en vervolgens heeft InterZin het projectplan geschreven. De dataverzameling die daarop volgde heeft plaatsgevonden in de periode van maart 2022 tot juli 2022. De data-analyse was een iteratief proces dat parallel aan de dataverzameling werd uitgevoerd door de opdrachtnemer. Na elke fase van dataverzameling vond een analyse plaats, waarvan de uitkomsten werden gebruikt in de volgende dataverzameling fase. De opdrachtnemer startte met het onafhankelijk van elkaar bestuderen, samenvatten en ordenen van de beschikbare informatie uit de interviews en de vragenlijsten. In de interviews werd gezocht naar informatie over de eerder genoemde algemene thema's en de daarbij behoorden gedragspatronen: leerlingaantallen en prognoses, spreiding van scholen, de ervaring van keuzevrijheid bij ouders en het aannamebeleid van de verschillende scholen in Soest. Voor de presentatie van een eerste conceptrapportage bleek de gemeente Soest nieuwe leerlingprognoses te hebben opgevraagd bij bureau Postmus. Deze waren nog niet definitief vastgesteld ten tijde van de presentatie van de eerste conceptrapportage. De opdrachtgevers achten het van belang deze nieuwe data verwerkt te hebben in dit onderzoek. Dit heeft geleid tot een nieuwe data analyse en het herschrijven van het eerste conceptverslag.

Bij het onderzoek zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Intake met de gemeente en een afvaardiging van POSS om de vraagstelling voor dit onderzoek scherp te krijgen;
- Analyse van beschikbare documenten;
- Interviews plannen en afnemen met:
 - Schoolleiders;
 - Bestuurders van de scholen organisaties;
 - Klankbordgroep van ouders;
 - Wethouder demissionair;
 - Samenwerkingsverband de Eem;
 - Directeur/Bestuurders van twee Kinderopvangorganisaties.
- Vragenlijsten uitzetten:
 - Voor de schoolleiders;
 - Voor de bestuurders;
 - Voor de ouders van kinderen van 0 t/m 3 jaar;
 - Voor de ouders van kinderen van 4 t/m 7 jaar;
- Tussentijds afstemmingsoverleg met:
 - Afvaardiging van POSS;
 - Contactpersoon gemeente;
 - Klankbordgroep ouders.
- Analyse van alle beschikbare data;
- Verslaglegging in deze rapportage;
- Terugkoppeling van de eerste bevindingen:
 - Afvaardiging van POSS;

- Klankbordgroep ouders.
- Presentatie gemeente en POSS;

4.4. Betrouwbaarheid en validiteit

In het onderzoek is er op verschillende manieren rekening gehouden met de betrouwbaarheid en de validiteit. Zo is er allereerst gezorgd voor een goede afbakening van de opdracht en zijn de gesprekken steeds uitgevoerd door twee onderzoekers met uitzondering van één gesprek met een van de bestuurders. Vervolgens zijn er, met betrekking tot de vragenlijsten en interviews, acties ondernomen die bijdragen aan de waarde en de borging van de data. Hieronder een opsomming daarvan:

Met betrekking tot afstemming:

- De afstemming tussen het onderzoeksteam en de opdrachtgevers wordt gemonitord door twee bestuurlijke portefeuillehouders, dhr. M. van Elteren en dhr. A. van Hel. In de opstartfase waren dit mw. K. Peters en mw. D. van Vulpen.
- Vanuit de gemeente Soest heeft een overdracht plaatsgevonden tussen beleidsadviseurs.
- De demissionair wethouder is geïnterviewd drie weken voordat het nieuwe college aantrad. De nieuw geïnstalleerde wethouder is niet geïnterviewd vanwege de afrondingsfase van het onderzoek.

Met betrekking tot vragenlijsten:

- De vragenlijsten zijn na afstemming met de bestuurlijke portefeuillehouders en afgevaardigde van de klankbordgroep vastgesteld.
- Er zijn 19 vragenlijsten aan schoolleiders gestuurd en 14 ingevuld retour ontvangen.
- Er zijn vijf vragenlijsten aan bestuurders gestuurd en alle vijf ingevuld retour ontvangen.
- Er zijn 2287 vragenlijsten aan ouders van kinderen van 0 t/m 3 jaar gestuurd en 360 ingevuld retour ontvangen.
- Er zijn online ongeveer 2200 vragenlijsten aan ouders van kinderen van 4 t/m 7 jaar gestuurd en 341 ingevuld retour ontvangen.
- De betrouwbaarheid van de uitkomsten is valide bij een respons van tenminste 10% op een populatie groter dan 1000 (Bron: QFeedback, 2022).

Met betrekking tot interviews:

- Er hebben twee gesprekken plaatsgevonden met de klankbordgroep van in totaal zeven ouders als afgevaardigden van de vijf besturen. De gesprekken hebben anderhalf uur geduurd.
- Er heeft een gesprek plaatsgevonden met de demissionair wethouder. Dit gesprek heeft vijf kwartier geduurd.
- Er is gesproken met alle vijf bestuurders, de gesprekken hebben drie kwartier tot vijf kwartier geduurd.
- Er is naast de enquête de mogelijkheid gegeven om een online gesprek te voeren met schoolleiders. Hiervan hebben acht schoolleiders gebruik van gemaakt in verschillende samenstelling. Alle besturen zijn middels één of meerdere van de acht schoolleiders

vertegenwoordigd. Deze gesprekken duurden drie kwartier tot een uur per samenstelling.

- Er is een gesprek geweest met de beleidsadviseur samenwerkende scholen van het Samenwerkingsverband De Eem. Dit gesprek duurde drie kwartier tot een uur
- Er zijn twee afzonderlijke gesprekken gevoerd met de bestuurders van de Kinderopvang Helden en BINK. Deze gesprekken hebben beide keren een uur geduurd.

5. Resultaten

De beschrijving van de resultaten is 'opgehangen' aan de thema's die zijn onderzocht. Hieronder staan eerst de leerlingaantallen beschreven, daarna informatie over spreiding, zij-instromende leerlingen, nabijheid van de school en aannamebeleid en tot slot wordt er ingegaan op het IHP. In de conclusie wordt de rode draad in al deze data beschreven en wordt er antwoord gegeven op de onderzoeksvragen.

5.1. Leerlingenaantallen

De gemeente Soest telt op 1 oktober 2021 3663 leerlingen in de basisschoolleeftijd. Dit is een totaal aantal leerlingen van Soest en Soesterberg. Om inzicht te krijgen in de effecten op huisvesting en eventuele wachtlijstproblematieken is het zinvol om uit te gaan van de meest actuele inzichten en prognoses. Om die reden is gekozen om de prognoses van het IHP te vergelijken met de meest recente prognoses.

In het IHP is gewerkt met een leerlingenprognose van Postmus versie mei 2020, versie 3. Juni 2022 heeft de gemeente Soest opdracht gegeven aan Postmus om een nieuw rapport op te stellen voor de leerlingprognoses met de titel: 'Rapport prognoses basisscholen Gemeente Soest 2023'.

In het IHP wordt gesproken over een verwachte leerlingdaling in Soest en een stijging in Soesterberg. De volgende zin uit het IHP geeft dit goed weer:

"Binnen Soest is sprake van een lichte krimp van het leerlingenaantal, waardoor op veel basisscholen sprake is van leegstand en een aantal schoollocaties in de gemeente een laag leerlingenaantal heeft. In Soesterberg is daarentegen sprake van een sterke groei van het leerlingenaantal, waardoor de basisscholen behoefte hebben aan uitbreiding. Ook een aantal scholen binnen Soest heeft een ruimtetekort."

In hoofdstuk 4 van het IHP wordt uitgebreid beschreven wat de prognoses zijn en welke impact dit heeft op de ruimtebehoeften van de scholen. Voor de meeste scholen is gerekend op een daling van het leerlingenaantal. De nieuwste leerlingprognose laat echter zien dat in Soest tussen 2022 en 2035 een stijging van 4,8% zal zijn in leerlingaantallen. De eerste jaren zullen de leerlingaantallen een lichte daling laten zien, de jaren daarna zal de groei zichtbaar worden. In Soesterberg wordt een groei in leerlingenaantallen verwacht tussen 2022-2035, zowel in- als exclusief woningtoename. Exclusief woningtoename zal deze totale groei uitkomen op 25,5 %, inclusief woningtoename op 69,5%. Zoals berekend is in het rapport van mei 2020, naar de groei of daling, wordt gezien dat Soest een daling van de leerlingenaantallen kan verwachten van 11,7%. Soesterberg ziet een stijging van 3,6% exclusief de woningtoename. Echter, inclusief de woningtoename zal een stijging van 21,7% te verwachten zijn. Op korte termijn zal dit verschil nog niet veel effect hebben op de huisvesting. Op langere termijn heeft dit effect op huisvesting en de keuze om te maximaliseren qua leerlingenaantallen op bepaalde scholen.

Bestuur	School	Prognose uit IHP ('21)	Meest recente prognose gemeente '22	Prognose uit IHP ('30)	Meest recente prognose gemeente '30	Prognose uit IHP ('35)	Meest recente prognose gemeente '35
RKBS	Driesprong	235	230	221	259	225	270
RKBS	De Achtbaan	162	179	150	190	153	201
RKBS	Montessori school	232	230	210	237	208	246
RKBS	De Wegwijzer	189	186	139	149	131	158
RKBS	Ludgerus	239	227	199	217	212	234
RKBS	st. Carolus	256	230	414	248* (391**)	350	255* (358**)
Stev	Egelantier	98	116	87	129	82	135
Sev	De Buut	87	112	81	126	76	132
Stev	Startbaan	128	119	200	165* (238**)	168	171* (224**)
Educatis	Danielschool	106	102	101	104	100	110
ABBS	1e vd Hucht	241	240	226	258	224	267
ABBS	2e vd Hucht	228	226	202	229	195	242
ABBS	3e vd Hucht	219	222	207	223	204	238
PCBO	Werveling	298	318	283	325	300	351
PCBO	Insinger	235	214	205	199	182	210
PCBO	Da Costa	221	216	194	222	193	230
PCBO	De Bron	237	230	188	228	168	240
PCBO	Postiljon	202	199	321	254* (372**)	268	262* (347**)
			3596				

*: Prognose exclusief woningtoename in Soesterberg

**: Prognose inclusief woningtoename in Soesterberg

Bron prognose IHP: Rapport prognoses basisscholen, Gemeente Soest 2021 e.v. Mei 2020, 3e versie Postmus Advies

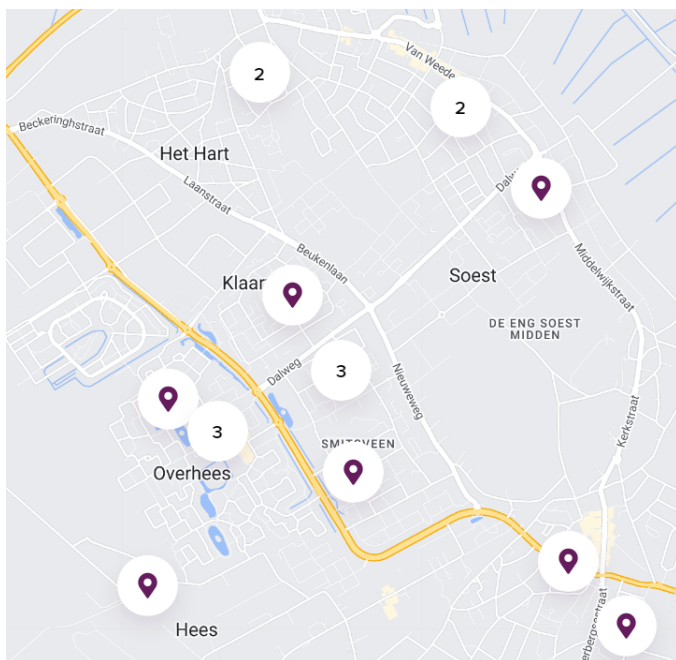
Bron nieuwe prognose gemeente: Rapport prognose basisscholen, Gemeente Soest 2023 e.v. definitieve versie Postmus Advies

Figuur 1: Leerlingprognoses van de gemeente Soest, 2020 en 2023

De kleuren maken een groei of daling in het leerlingaantal zichtbaar tussen prognoses uit het IHP en de meest recente prognoses. Rood geeft een daling aan en groen een stijging.

5.2. Spreiding

Als we kijken naar de verdeling van de scholen over Soest wordt gezien dat tien scholen dicht bij elkaar liggen in het midden en oosten van Soest en acht scholen meer verspreid liggen aan de noord- en westzijde van Soest. Een van deze scholen in de wijk het Hart is een school voor speciaal onderwijs.

Figuur 2: Overzicht van scholen in Soest, bron: Scholen op de kaart

De verdeling van de scholen over de wijken volgens scholen op de kaart:

1.	Het Hart	Daltonschool De Driesprong
2	Boerenstreek	x
3.	Soestdijk	CBS Da Costa, 1e Van der Hucht
4.	De Eng	RK Montessorischool
5.	Klaarwater	De Achtbaan
6.	Smitsveen	3e Van der Hucht, Daniëlschool, OBS De Egelantier
7.	Overhees	Insingerschool, De Bron, 2e Van der Hucht, De Wegwijzer, De Buut
8.	Soest-Zuid	De Werveling, Ludgerusschool
9.	Soesterberg	St Carolusschool, De Postiljon, OBS De startbaan

Figuur 3: Overzicht van scholen zoals zij verdeeld zijn over de wijken in de gemeente Soest

Wanneer gekeken wordt naar de geografische spreiding wordt gezien dat in de wijk Boerenstreek geen school staat en in de wijken 't Hart, De Eng en Klaarwater één school staat. Om in beeld te brengen of vraag en aanbod op elkaar aansluit is in de vragenlijsten uit gevraagd in welke wijk ouders wonen en in welke wijk de kinderen naar school gaan. In *figuur 4* is deze data weergegeven van ouders met kinderen in de leeftijd van 0 t/m 3 jaar. In *figuur 5* is deze data weergegeven van ouders met kinderen in de leeftijd van 4 t/m 7 jaar.

In welke wijk wonen ouders en gaan de kinderen naar school	Eng	Het Hart	Boerenstreek	Klaarwater	Overhees	Smitsveen	Soestdijk	Soesterberg	Soest Zuid	Anders
Eng	21%	8%	0%	0%	4%	12%	38%	0%	17%	0%
Het Hart	3%	67%	0%	3%	7%	19%	19%	0%	0%	0%
Boerenstreek	0%	0%	0%	0%	86%	7%	7%	0%	0%	0%
Klaarwater	6%	10%	0%	10%	62%	6%	6%	0%	0%	0%
Overhees	0%	2%	0%	0%	84%	7%	2%	0%	5%	0%
Smitsveen	0%	0%	0%	5%	33%	33%	5%	0%	24%	0%
Soestdijk	15%	18%	0%	2%	7%	4%	54%	0%	0%	0%
Soesterberg	2%	0%	0%	0%	2%	2%	0%	84%	0%	10%
Soest Zuid	2%	0%	0%	2%	4%	7%	2%	0%	83%	0%
Anders	0%	0%	0%	0%	0%	33-3%	0%	33-3%	33-3%	0%

Figuur 4: Antwoorden van ouders van kinderen in de leeftijd 0 tot en met 3 jaar (vragenlijst "Een school nabij thuis", Interzin 2022)

In welke wijk wonen ouders en gaan de kinderen naar school	Eng	Het Hart	Boerenstreek	Klaarwater	Overhees	Smitsveen	Soestdijk	Soesterberg	Soest Zuid	Anders
Eng	16%	3%	0%	3%	0%	20%	42%	0%	16%	0%
Het Hart	9%	35%	0%	12%	9%	0%	8%	0%	0%	0%
Boerenstreek	6%	6%	0%	0%	76%	0%	6%	0%	6%	0%
Klaarwater	0%	10%	0%	30%	15%	15%	25%	0%	0%	5%
Overhees	2%	4%	0%	6%	71%	11%	2%	0%	4%	0%
Smitsveen	0%	0%	0%	3%	23%	62%	9%	0%	3%	0%
Soestdijk	19%	17%	0%	6%	6%	0%	52%	0%	0%	0%
Soesterberg	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%
Soest Zuid	4%	0%	0%	0%	17%	9%	0%	0%	70%	0%
Anders	0%	0%	0%	0%	14%	14%	0%	72%	0%	0%

Figuur 5: Antwoorden van ouders van kinderen in de leeftijd 4 tot en met 7 jaar (vragenlijst "Een school nabij thuis", Interzin 2022)

Legenda:

Groen	50% of meer van de kinderen gaat in de eigen wijk naar school
Rood	50% of minder van de kinderen gaat in de eigen wijk naar school

Uit de vragenlijsten, die zijn uitgezet onder ouders, komt naar voren dat 83,5% van de kinderen op de school van eerste voorkeur zitten. Tevens blijkt uit de verzamelde data dat in de wijken De Eng, Het Hart en Klaarwater vraag en aanbod niet op elkaar aansluiten. In de wijk Boerenstreek is geen school. Leerlingen uit de Boerenstreek gaan voor het overgrote deel naar school in de wijk Overhees. De disclaimer in dit onderzoek is dat niet gevraagd is naar de postcode van de ouders waardoor het onmogelijk is om te bepalen waar in de wijk de ouders wonen. Het zou dus kunnen zijn dat de school in een andere wijk ligt maar wel het dichtst bij het woonadres van ouders.

Uit de vragenlijsten van de ouders met kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 7 jaar is op te maken dat minder dan 35% van de kinderen in de wijken Eng, het Hart en Klaarwater naar school gaan. In de leeftijd van 0 tot en met 3 jaar wordt hetzelfde beeld waargenomen bij de wijken: de Eng

en Klarwater. Ook is zichtbaar dat een groot deel van de ouders in Smitsveen kiest voor een school buiten Smitsveen. De ouders van de klankbordgroep herkennen dit beeld en bevestigen dat in deze wijken vraag en aanbod niet op elkaar aansluiten.

Om hier conclusies aan te kunnen verbinden is onderzocht wat de reden is voor het uitwijken naar een school in een andere wijk. Uit de vragenlijsten blijkt dat in de leeftijdscategorie 4 tot en met 7 jaar 40,9% van de ouders aangeeft dat een school met een goede reputatie de reden is voor uitwijken naar een school buiten de wijk. In de leeftijdscategorie 0 tot en met 3 jaar is dit bij 88% van de ouders het geval. Als naar de onderwijskwaliteit gevraagd wordt geeft 34,9% van de ouders in de leeftijdscategorie 4 tot en met 7 jaar aan dat dit belangrijk is voor de keuze voor een specifieke school. In de leeftijdscategorie 0 tot en met 3 jaar geldt dit voor 98% van de ouders.

5.3. Zij- instromende leerlingen

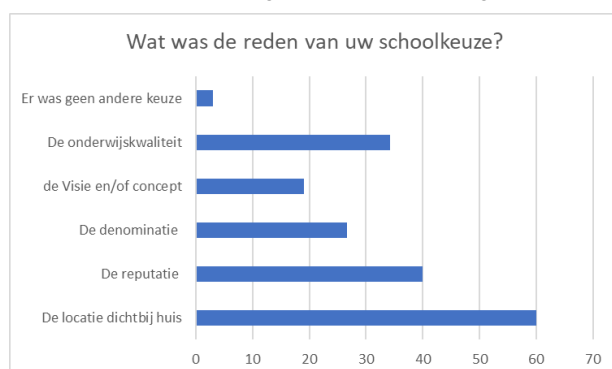
Wanneer kinderen een horizontale overstap maken van basisschool naar basisschool wordt gesproken over zij-instroom. Zij-instroom kan plaatsvinden wanneer door verhuizing een basisschool dichtbij huis gezocht moet worden, wanneer ouders niet meer tevreden zijn met de school of wanneer een school niet kan aansluiten bij de ondersteuningsbehoefte van een leerling.

De klankbordgroep en schoolleiders geven aan te ervaren dat binnen de gemeente Soest bij ouders een cultuur heerst van 'hoppen'. Dit hoppen vindt om verschillende redenen plaats; de visie van de school is niet meer passend, de kwaliteit of het concept van de school sluit niet (meer) aan bij de wens van ouders of de organisatie van de school verandert. Naast dat de besturen onderling hebben afgesproken 'hoppen' niet te stimuleren en hier terughoudend in te zijn, hebben scholen niet altijd plek voor zij-instroom.

Bij het sluiten van de Prins Willem Alexanderschool in wijk Het Hart was in meer dan driekwart van de gevallen geen plaats op de school van eerste voorkeur, geven de ondervraagde ouders en ouders van de klankbordgroep aan. Ouders wijken hierdoor uit naar scholen in de wijken die dichtbij Het Hart liggen. Bij de sluiting van deze school overheerst bij veel ouders het gevoel dat er niet voldoende keuzevrijheid was bij het kiezen van een nieuwe school. Voor deze zij-instromers was op dat moment lastig een plek te vinden.

Nabijheid van de school

Uit de vragenlijsten blijkt dat ouders graag keuzevrijheid wensen voor het basisonderwijs van hun kind. Een school nabij thuis staat hierbij voorop.

Figuur 6: Antwoorden van ouders van kinderen in de leeftijd 4 tot en met 7 jaar (vragenlijst "Een school nabij thuis", InterZin 2022)

Vanuit de gesprekken die gevoerd zijn met de klankbordgroep komt naar voren dat een school nabij thuis voor ouders betekent dat kinderen aan de ene kant met buurtkinderen op school

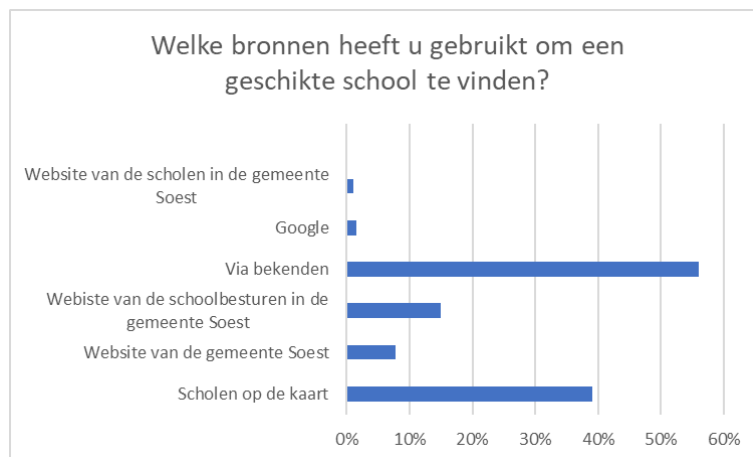
kunnen zitten en anderzijds dat kinderen veilig naar school kunnen fietsen. Met betrekking tot de veiligheid zijn er een tweetal grote wegen binnen Soest, de Dalweg en de Koningsweg, die als onveilig worden ervaren voor kinderen om alleen over te steken aldus de klankbordgroep. De Dalweg en de Koningsweg sturen ongemerkt waar ouders een school kiezen. Veiligheid en zelfstandigheid is hierbij het sleutelwoord voor ouders, die veiligheid ervaren zij niet bij het zelfstandig oversteken van de bovengenoemde wegen door hun kinderen.

5.4. Aannamebeleid

Op de website van Rijksoverheid (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 2022) is te lezen dat in Nederland is afgesproken dat de gemeenten vrij zijn om regels en afspraken te maken over verdeling van de kinderen over de scholen binnen de gemeente. Deze afspraken en procedures moeten goed omschreven worden op de website van de gemeente en toegankelijk zijn voor ouders.

Over het aanmelden van een kind op de basisschool is wettelijk afgesproken dat dit niet vóór de leeftijd van drie jaar mag. Ouders zijn vrij om kinderen bij meerdere basisscholen aan te melden.

Binnen de gemeente Soest schrijft meer dan 65% van de ouders hun kind in voor de leeftijd van drie jaar. Van deze groep schrijft meer dan 35% van de ouders hun kind in op de leeftijd van nul tot één jaar. Om de keus voor een school goed te kunnen maken gebruiken ouders de informatie die zij krijgen van bekenden en de website van Scholen op de Kaart (zie figuur 7).

Figuur 7: Antwoorden van ouders van kinderen in de leeftijd 0 tot en met 7 jaar (vragenlijst "Een school nabij thuis", Interzin 2022)

Meer dan de helft van de ouders geeft aan de huidige aanmeldprocedure als "heel eenvoudig, goed vindbaar" te ervaren. Wanneer ouders een school gekozen hebben, neemt de schoolleider deze ouders goed mee in de stappen die gezet moeten worden.

Of er sprake is van wachtlijsten op een school is minder duidelijk. Scholen hanteren niet altijd de term wachtlijst maar hanteren ook termen als interesselijst of aanmeldlijst. Voor 36,4% van de ouders is niet duidelijk of de school van eerste voorkeur een wachtlijst heeft. Schoolleiders geven aan dat zij vertroebeling op de aanmelding ervaren doordat ouders op meerdere scholen hun kind inschrijven. Wanneer de school ouders benadert voor een plek blijkt dat ouders al elders een school gevonden hebben en hun kind ingeschreven hebben op een andere school.

Bij het onderzoeken van de websites van de scholen/besturen wordt een verschil gezien in

duidelijkheid en transparantie over de aanmeldprocedure en wachtlijsten. Waar de ene school de procedure uitvoerig beschrijft op de website, vermeldt de andere school hier bijna niets over en verzoekt om contact op te nemen wanneer ouders interesse hebben in de school. Ook op de site van de gemeente kan hier minimaal tot geen informatie over gevonden worden. De volgende illustrerende quotes komen uit de vragenlijsten van de ouders:

"Het inschrijven bij 12 weken oude baby hebben wij als erg vroeg ervaren. Onze voorkeur zou uitgaan naar inschrijven vanaf 3 jaar. Dan heb je een beter beeld van je kind en ben je er als ouder ook meer mee bezig"

"Het aanmeldingsproces is niet duidelijk. Er zijn te veel wachtlijsten op meerdere scholen die niet altijd even transparant zijn. Er lijken niet genoeg scholen te zijn in een bepaalde buurt".

"Toen wij in Soest kwamen wonen, vanuit het noorden van het land, was onze oudste zoon ongeveer 2,5. Ik werd door buurtbewoners meteen gewezen op het feit dat er hier wachtlijsten zijn op de basisscholen en we hem maar snel in moesten gaan schrijven. In het noorden is daar geen sprake van dus ik was hier best verbaasd over. Ik ben me toen wel meteen gaan oriënteren op een geschikte school."

5.5. Integraal Huisvestingsplan

Het IHP is gezamenlijk met de besturen en de gemeente opgesteld. Eén van de huidige vijf bestuurders was betrokken bij het opstellen van het IHP, de overigen waren destijds nog niet werkzaam binnen Soest als bestuurder. Overall wordt ervaren dat het proces waardevol was en de afspraken die gemaakt zijn, zijn helpend voor de koers die Soest wil varen. Over de uitvoering van het IHP wordt aangegeven dat de gemeente uit de pas loopt. Nieuwbouw en renovatie van gebouwen komen moeizaam op gang. Bestuurders missen hierin een proactieve houding van de gemeente waardoor zij ervaren er zelf achteraan te moeten zitten.

De vele wisselingen bij de gemeente worden als risicovol aangemerkt in de samenwerking en uitwerking van het IHP. Door de voormalige wethouder werd aangegeven dat het proces om tot een gedragen IHP te komen moeizaam was. De beperkte financiële middelen werken hierin belemmerend. Naast dat de middelen al beperkt zijn in de gemeente Soest, zijn ook de kosten van bouwstoffen toegenomen en is er sprake van inflatie.

De behoefte aan voor- en naschoolse opvang op de onderwijslocatie

In het onderzoek is gekeken in hoeverre de behoefte aanwezig is bij ouders om voor- en naschoolse opvang te koppelen aan de onderwijslocatie. De relatie met het IHP is dat bij eventuele nieuwbouw van scholen eveneens gekeken kan worden naar het samenvoegen van scholen in één gebouw en het opzetten van bredere voorzieningen in een schoolgebouw.

Deze vragen zijn meegenomen in de vragenlijsten en interviews met ouders. Hierop heeft:

- 78% van de ouders van kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 7 jaar aangegeven het niet tot weinig belangrijk te vinden dat peuteropvang aanwezig is in het gebouw;
- 71% van de ouders aangegeven het niet tot weinig belangrijk te vinden dat voor- en naschoolse opvang aanwezig is in het gebouw.

Als reden geven ouders aan dat zij het wenselijk vinden dat kinderen na een schooldag in een andere omgeving dan de schoolse omgeving worden opgevangen. Opvangpartners en besturen geven aan dat zij belang hechten aan een doorgaande pedagogische lijn voor de kinderen. *“De doorgaande lijn in de pedagogische visie pleit voor een intensieve samenwerking tussen scholen en kinderopvang op één locatie.”*

De samenwerking tussen de scholen/ besturen en gemeente Soest

Binnen de gemeente Soest werken de besturen samen onder de naam Platform Onderwijs Soest en Soesterberg (POSS). De huidige samenwerking wordt als een groeiende samenwerking omschreven. Binnen het samenwerkingsplatform POSS zijn samenwerkingsafspraken geformuleerd, dit wordt als positief ervaren. De openheid die aanwezig is, wordt als prettig gezien. Ook wordt aangegeven dat de bestuurlijke rol niet voor alle bestuurders gelijk is en hierdoor een verschil in perspectief is wat de rol van bestuurder is. Samen het gesprek blijven voeren en de samenwerking binnen POSS wordt als belangrijk gezien.

Vanuit de samenwerking tussen de besturen en de gemeente Soest ervaart de gemeente de huidige samenwerking als prettig. De bestuurders geven aan de samenwerking met de gemeente als risicovol te zien vanwege de vele personele wisselingen binnen de gemeente.

6. Conclusies

Sluiten onderwijsvraag en onderwijsaanbod op elkaar aan in de gemeente Soest? Worden er knelpunten ervaren door ouders bij hun schoolkeuze?

1. In de gemeente Soest is voldoende diversiteit qua denominatie en onderwijskundige concepten.
2. Er zijn op dit moment binnen de gehele gemeente Soest, voldoende scholen, echter is de spreiding binnen de gemeente Soest niet goed. Zo zijn er aan de noordkant van Soest (de wijken Boerenstreek en 't Hart) te weinig scholen in verhouding tot het aantal kinderen. Hierdoor sluit vraag en aanbod niet goed op elkaar aan.
In de wijk Soesterberg sluit vraag en aanbod juist wel goed op elkaar aan. Ouders ervaren hier geen problemen en de scholen hebben nu geen over- of ondercapaciteit. Voor de toekomst is dit geen garantie gezien de groei van deze wijk. Wij voorzien een tekort aan plekken als de huidige afspraak gehandhaafd blijft.
3. Op dit moment is de capaciteit van scholen in het noorden van Soest (de wijken Boerenstreek en 't Hart) te laag. In de Boerenstreek ontbreekt het aan een school en de school in 't Hart zit al jaren vol. Een groot deel van de ouders is genoodzaakt om een school te kiezen in het midden of zuiden van Soest. Dit gaat weer ten koste van de plekken in deze wijken waardoor 'school nabij thuis' ook in deze wijken onder druk komt te staan.
4. 60,1% van de ouders geeft aan veel waarde te hechten aan de locatie van de school dichtbij het woonadres. Ouders verstaan een school nabij thuis als de kinderen veilig en zelfstandig naar school kunnen fietsen. Dit is niet direct gebonden aan een wijk maar een locatie waarvoor de kinderen geen grote weg hoeven over te steken.
5. Scholen met een goede reputatie¹ ontvangen leerlingen uit verschillende wijken en hebben onvoldoende capaciteit voor alle aanmeldingen. Tijdens de interviews en uit de vragenlijsten komt naar voren dat wanneer ouders in hun eigen 'wijk' naar deze scholen willen en zich niet tijdig hebben ingeschreven, dit niet mogelijk is.
6. In het IHP staat de volgende tekst: "Om thuisnabij onderwijs te kunnen bieden aan zoveel mogelijk leerlingen in Soest en een goede spreiding van voorzieningen te realiseren, is het wenselijk dat ook de wijk Boerenstreek een onderwijsaanbod krijgt. Het meest voor de hand liggende scenario in deze wijk is het verplaatsen van de 2e Van der Huchtschool en De Bron naar de wijk Boerenstreek in een cluster". Dit beeld komt overeen met onze conclusie dat er op dit moment voldoende scholen zijn, maar dat deze scholen niet goed verspreid zijn over Soest. Wij zien in het IHP dat dit als tweede prioriteit wordt aangegeven maar vinden het niet terug in een plan van aanpak om dit scenario nader te onderzoeken.

Op welke wijze is aanmelding en aanname op de scholen vormgegeven?

1. Er worden op diverse scholen wachtlijsten gehanteerd waarbij de definitie wachtlijst verschillend wordt geïnterpreteerd. Waar de ene school de term wachtlijst hanteert, noemt een andere school dit een schaduwlijst of interesselijst. Het gevolg van deze onduidelijkheid in plaatsingsbeleid is dat ouders zich op meerdere plekken inschrijven en dus ook last minute afzeggen. Scholen hebben hierdoor onzekerheid over het te verwachten aantal

¹ Reputatie is hoe er door anderen over iets of iemand wordt gedacht (<https://www.woorden.org/woord/reputatie>).

leerlingen en de daaraan gekoppelde formatie op korte en lange termijn en gaan om die redenen schaduw- of interesselijsten maken om de gevallen gaten op te vullen.

2. Op de website van de gemeente Soest staat niet vermeld hoe de aanmeldingsprocedures binnen de gemeente verlopen. Ook is hier geen verwijzing naar de websites van de besturen. De informatievoorziening richting (nieuwe) ouders vanuit de gemeente over het onderwijslandschap en de aanmeldprocedure binnen de gemeente Soest is niet compleet.
3. Er is een grote diversiteit aan aanmeldprocedures binnen de scholen van de gemeente Soest. Ook binnen de besturen. De wet- en regelgeving geeft aan dat scholen kinderen mogen inschrijven vanaf 3 jaar. Een deel van de scholen houdt zich hier niet aan en er wordt ook niet op gehandhaafd.
4. In de praktijk merken ouders dat er meerdere scholen van hun eerste keuze vol zitten. Ouders die al langer in Soest wonen of de routes kennen, weten de wegen die ze moeten bewandelen. Nieuwe ouders of ouders zonder relevant netwerk ervaren binnen het onderwijs grote problemen om een school te vinden naar keuze. Scholen met een goede reputatie hebben onvoldoende capaciteit waardoor er onvoldoende keuzevrijheid is.
5. Er zijn geen POSS-brede afspraken in de gemeente Soest. Dit leidt tot frustratie op schoolniveau en bij ouders. De onduidelijkheid leidt tot extra werk voor schoolleiders en ouders en leidt tot kansenongelijkheid.

In hoeverre kloppen de leerlingprognoses en worden deze meegenomen in beleidskeuzes?

1. De aanname was dat de leerlingenprognoses niet overeen kwamen met de prognoses van de besturen. De gemeente Soest heeft een nieuw rapport met leerlingprognoses laten opstellen in juni 2022. Dit nieuwe rapport is vastgesteld in maart 2023. Dit rapport geeft een beeld dat er moet worden uitgegaan van een stijging in Soest van ongeveer 5% en een stijging van minimaal 25,5% tot 69,9% in Soesterberg. In het oude rapport werd uitgegaan van een daling in de leerlingaantallen in Soest en een veel kleinere stijging voor Soesterberg. Dit heeft mogelijk, voor de lange termijn, een groot effect op de ruimtebehoeften van de scholen die niet zijn voorzien in het IHP.
2. Binnen Soest zijn afspraken gemaakt om het leerlingaantal te maximaliseren, om elkaar niet te beconcurreren en rekening te houden met de huidige capaciteit van de gebouwen. Op dit moment zijn scholen die kinderen moeten afwijzen omdat ze het maximum van 240 leerlingen hebben behaald. In de nabije toekomst zien wij meerdere scholen die boven het aantal van 240 leerlingen uitkomen. Op dit moment is nog niet bekend wat dit betekent voor de sturing van de besturen op het maximaliseren van de leerlingenaantallen.

Hoe wordt de samenwerking tussen de besturen en de scholen in de gemeente met betrekking tot onderwijsvraag en onderwijsaanbod ervaren?

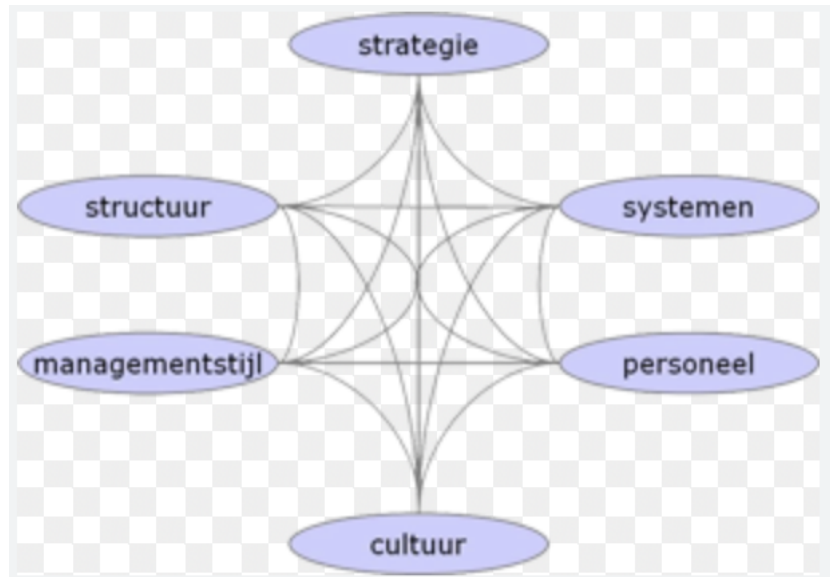
1. De samenwerking tussen de verschillende besturen en de gemeente Soest heeft zich in de afgelopen periode positief ontwikkeld. Wij zien en horen initiatieven om de gemeenschappelijke maatschappelijke opdrachten op bestuursniveau samen aan te gaan. Echter horen wij op schoolniveau minder behoefte aan gezamenlijk belang en weegt het schoolbelang zwaarder. Wij vinden het risicovol dat er scholen zijn die negatief praten over andere scholen, veelal buiten het eigen bestuur. Dit komt bij ouders onprofessioneel over en leidt tot polarisatie in plaats van samenwerking tussen de scholen en de besturen die nodig

is om aan te sluiten bij de missie van POSS.

2. De gezamenlijk gevoelde verantwoordelijkheid, vanuit de missie van POSS, om een passende plek te vinden voor ieder kind leeft onvoldoende of is nog niet vertaald naar praktisch uitvoerbare afspraken.

7. Aanbevelingen

De aanbevelingen hebben we beschreven aan de hand van enkele componenten van het ESH-model van Matthieu Weggeman. De onderdelen personeel en leiderschap zijn geen onderdeel van onze aanbevelingen.

Cultuur en communicatie

Creëer een breder draagvlak voor de missie van POSS: "Wij wensen voor ieder kind in de gemeente Soest de mogelijkheid te realiseren om onderwijs te volgen dat bij haar/zijn/hen ontwikkeling past." Wij adviseren dat dit niet alleen de verantwoordelijkheid is van de bestuurders, maar ook de schoolleiders en de beleidsadviseurs van de gemeente zouden eigenaar van dit proces moeten worden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het maken van afspraken over tussentijds veranderen van scholen binnen Soest, de zogenaamde 'hoppende' ouders. Zorg dat deze afspraken gemonitord worden en dat directeuren elkaar aanspreken als zij zich niet aan de afspraak houden. Als deze afspraken ook bekend zijn bij de beleidsadviseurs en de gemeente Soest, kan hierin worden samengewerkt. Pas als iedereen zich houdt aan de gemaakte afspraken kan iedereen hiervan de positieve effecten merken.

Strategie

Zorg voor een aanscherping van het Integraal Huisvestingplan op basis van bovenstaande conclusies en nieuwe leerlingprognoses. Doordenk eerder gemaakte afspraken goed, bijvoorbeeld de maximalisering van 240 leerlingen op scholen, en maak gezamenlijke afspraken over eventuele aanpassingen. Bepaal met elkaar opnieuw welke thema's prioriteit hebben en stel met elkaar een plan van aanpak op. Maak dit plan zo concreet mogelijk en stem af wie welke rol, taak en verantwoordelijkheid heeft in de uitvoering van het plan. Dit vanuit de gedachte: we zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor goed onderwijs in een vitale omgeving zodat de kinderen uit de gemeente Soest een fijne school nabij thuis hebben. Plan regelmatig overleg in om de voortgang te bespreken.

Structuur en systeem

In het IHP wordt aanbevolen om een onderzoek te doen naar de mogelijke verplaatsing van twee scholen. Wij adviseren om te onderzoeken op basis van populatie, diversiteit, aanbod en keuzevrijheid voor ouders, welke scholen de gemeente Soest nodig heeft en op welke locatie. Doordenk hierbij goed de impact van het verplaatsen, sluiten of stichten van onderwijslocaties.

Zorg voor een transparant aannamebeleid voor 4- jarige leerlingen dat geldt voor alle scholen in de gemeente Soest. Communiceer dit beleid duidelijk met ouders op de website en schoolgidsen. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van een infographic. Maak ook gebruik van de website van de besturen en gemeente om deze aanmeldprocedure breder toegankelijk te maken. Maak het aannamebeleid regelmatig onderwerp van gesprek in het directieoverleg. Naast het aannamebeleid kan ook gesproken worden over het gezamenlijk werven van nieuwe leerlingen. Denk daarbij aan het samen organiseren van open dagen en gezamenlijke informatiebrochures versturen.

Houd je aan wet- en regelgeving met betrekking tot aanmelding van kinderen voor een school. De volgende website geeft informatie daarover:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/basisonderwijs/vraag-en-antwoord/wanneer-kind-aanmelden-basisschool>

Zorg voor een goede match tussen de zij-instromende leerling en de nieuwe school. Daarbij kan gedacht worden aan een centrale vindplaats waar de beschikbare onderwijsplekken te vinden zijn. Bijvoorbeeld op de website van de gemeente.

8. Tot slot

Wij kunnen concluderen dat zowel de gemeente als POSS duidelijk voor ogen hebben dat de huidige situatie leidt tot een onvoldoende doorstroming van kinderen binnen de eigen wijk. Niet voor elk kind is er een fijne schoolplek dichtbij huis. Dat de gemeente en POSS de handen in elkaar hebben geslagen ervaren wij als een goed signaal en bewustwording dat dit beter kan en moet. Wij willen alle stakeholders die wij bevraagd hebben middels interviews en digitale vragenlijsten hartelijk danken voor hun deelname.

9. Bronnen

- Changing the Boston School Choice Mechanism: Strategy-proofness as Equal Access, geraadpleegd via:
<https://www.google.com/search?q=changing+the+boston+school+choice&oq=changing+the+boston+school+choice&aqs=chrome..69i57joi22i30.19767j1j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8>
- "Mechanismen om leerlingen over scholen te verdelen". CPB Achtergronddocument, oktober 2021. Geraadpleegd via:
<https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Achtergronddocument-Mechanismen-om-leerlingen-over-scholen-te-verdelen.pdf>
- "Naar school in de wijk, een rapport vanuit ouderperspectief over de scheve verdeling tussen de vraag naar en de beschikbaarheid van basisonderwijs voor kinderen in Soest Noord". Mei 2021.
- Postmus Advies. *Rapport prognoses basisscholen Gemeente Soest 2021*
- ESH-model, Matthieu Weggeman
- Scenariomodel PO, goed voorbereid op de toekomst. Geraadpleegd via:
<https://www.scenariomodelpo.nl/>
- Wanneer moet ik mijn kind aanmelden op de basisschool? Geraadpleegd via:
<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/basisonderwijs/vraag-en-antwoord/wanneer-kind-aanmelden-basisschool>